

MŐCSÉNYI MIHÁLY CENTENÁRIUM – ÉLETMŰ-KIÁLLÍTÁS 24 KÉP BEN EXHIBITION OF LIFE ACHIEVEMENTS OF MIHÁLY MŐCSÉNYI

SZERZŐ / BY:
BARDÓCZI SÁNDOR

DOI:
10.3624/2019/53/10

Az MM_C többféleképpen fordítható jelzés. MM először is egy monogram: szeretett professzorunknak, a tájépítészek doyenjének, a csaknem száz évet megélt Dr. Mőcsényi Mihálynak a monogramja. A C pedig a centenáriumot is jelölheti, hiszen a professzor idén töltené be a százát. S habár 2017-ben a halhatatlanok klubjába távozott és megtért teremtőjéhez, amit itt e földön teremtett, az nem múlt el nyomtalanul, sőt nem száz, de ezer formában virágozik tovább és hozza a terméseit.

Mőcsényi Mihály élettörténete a hosszú XX. század története, de a tevékenysége mindig kora előtt járt és a XXI. századra figyelt, a jövőt, a Föld nevű bolygó jövőjét, benne az azt formáló ember jövőjét, a tájat alakító emberi tevékenységek hatásait fürkészte. Vallatta a múlt

és a jelent a jövő érdekében. MMC: így írjuk le római számokkal azt, hogy 2100. Mőcsényi Mihály 50-100 években gondolkodott előre és azt vallotta, hogy a tájépítészetnek ez a feladata. A tájépítészek ugyanis négy dimenzióban alkotnak. Tudniuk kell nem csak térben, de időben is előre látni, hiszen élő anyaggal terveznek és építenek, amely az időben változik. Nő, terjeszkedik, öregszik. Ezt pedig csak nagyon nehezen, hosszú évek és évtizedek tapasztalatával lehet elsajátítani. “Ha valaki 50-60 évet eltölt a szakmában, az már elmondhatja magáról, hogy tájépítész” – mondta a 75. születésnapján, amikor arról kérdezték, mekkora gyakorlatra van szükség ahhoz, hogy valaki művelhesse ezt a szakmát.

A tájépítész örökök tanulója és Mőcsényi professzor ebben is követendő mintául,

példaképként állítható elének. Miközben a XX. századi magyar történelem nem volt kegyes azokhoz, akik kilógtak a sorból, és újat, progresszívet, modernet, haladást akartak elérni, addig őt mindez nem torpantotta meg egy pillanatra sem. Tanult, tapasztalt, tanított, nyüzsgött, küzdött olyan energiával, hogy már abba beleszédül az ember, ha végigveszi mi mindenbe fogott bele, mi mindenben van ott a keze nyoma, mi mindent véghez vitt. Száz év elég egy tartalmas életre, de ha mélyebben átnézzük, mit végzett ő száz év alatt, akkor arra jutunk, hogy sokaknak erre kétszáz év sem lenne elég. Alkotott kertek és parkok tervezőjeként és művezetőjeként, kivitelezőjeként. Alkotott tanárként. Alkotott szakmapolitikusként. Alkotott kutatóként. Alkotott egészen kicsi léptékben

The sign MM_C can be interpreted in various ways. First of all, ‘MM’ stands for a monogram. The monogram of our beloved professor, the doyen of landscape architecture, Dr. Mihály Mőcsényi, who lived to see almost one hundred years. ‘C’ may indicate the centenary, because our professor would have reached the age of 100 this year. And, although he took his departure by withdrawing to the club of immortals in 2017, while returning to his creator, the seeds he sew into the ground have not remained there unflourished but are blossoming not a hundred but in thousands of forms, continuously producing their fruits.

The biography of Mihály Mőcsényi is the history of the long 20th century, but his activity had always been ahead of his time, since he was uninterruptedly looking at the 21st century, the future – that of planet Earth and the human species remodelling it –, prying into the effects of those whose activity was reshaping the landscape. Mihály Mőcsényi’s life story is long. He was questioning the past, and present in support of the future. MMC: this is how we write down 2100 with Roman numerals. Mihály Mőcsényi was thinking in 50-100 years periods ahead and reckoned that this is the task of a landscape architect. Namely, landscape architects create in four dimensions. They have to be able to see beyond not only in space but in time as well, since they are planning and building by using an alive material that is changing by time. It grows, expands, and becomes older. And this knowledge can only be acquired very hardly, by

experiences gathered throughout long years and decades. “If someone spends 50-60 years in this profession, then they can say: I am a landscape architect” – Mőcsényi said on his 75th birthday when he was asked how much experience does it take to pursue this profession.

The landscape architect goes through life-long learning and professor Mőcsényi can stand in front of us as an example, a role model to be followed in this aspect as well. Although, the history of the 20th century was not merciful to those who had a different attitude and sought to reach advancement, something new, progressive and modern – yet he balk at these difficulties, not for an instance. He was learning, experiencing, teaching, swarming, struggled with such energies that others would be stunned by if they had to accomplish the plenty of things he had a hand in. A hundred years is enough to have a meaningful life, but if we take a closer look at what he actually did throughout these hundred years, then we come to the conclusion that many people would not be able to achieve the same, even if they had two hundred years. He was creating as the designer, foreman and architect of gardens and parks. He was creating as policy maker of the profession. He was creating as a researcher. He was creating in very small scales and he was creating in tremendous scales. He was creating as a philosopher. He was creating on a national and international level, by setting up connections. And all the way through he remained to be a human, he preserved and kept alive the curiosity of a child within himself, the playful-

és alkotott hatalmas nagyban. Alkotott filozófusként. Alkotott tervek bírálójaként. Alkotott hazai és nemzetközi szinten, épített kapcsolati hálókat. Közben mindvégig megmaradt embernek, megőrizte és éltette magában a gyermeki kíváncsiságot, játékoságot, humanizmust, hazaszeretetet, tartást és az azokat a zsinórmértékként kapott élet-elveket, amelyeket tanítványainak igyekezett is továbbadni. Akkor is maradt, amikor mások elmentek. Ha pofont kapott, felállt belőle, és ment tovább előre.

Az egész életműve itt fekszik most előttünk, és lehetetlen minden részleteben feldolgozni. Mégis kísérletet kell tennünk, mert amit örökségül ránk hagyott, az érték. Úgy hagyta ránk, hogy folytatnunk kell. Ki-ki a maga szeletét, annak, amibe ő belekezdett. Mert úgy kezdett bele, hogy tudta, egy hosszú emberélet is kevés lesz arra, hogy befejezze. Mégis elkezdte, mert bízott abban, hogy akik utána jönnek, azok ugyanúgy a vállára állnak majd, ahogyan ő állt Ormos Imre és Mohácsy Mátyás vállán, és abban a végtelen láncban, amiben a mesterektől a tanítványok átveszik a stafétabotot, lesz aki tőle is átveszi majd.

Ez a kiállítás előfutára a reményeink szerint jövőre megjelenő MM_C könyvnek. Mőcsényi Mihály életművét mutatjuk be benne. Milliós köszönettel tartozunk a Mőcsényi családnak, a Miniszterelnökség Építésügyi szakállamtitkárságának és a Nemzeti Kulturális Alapnak, hogy létrejöhett. Ajánljuk mindazoknak a figyelmébe, akiket érdekel egy kivételes személyiség élettörténete, amely történetesen egybeforrt a magyar tájépítészet születésének korszakával. ●

ness, humanism, patriotism, the manners and those life principles, serving as benchmarks form him, that he was striving to hand down to his students too. He remained here even when others left. When he received a strike, he stood up and went forward ahead.

Now, his complete oeuvre is lying in front of us here and it is impossible to process it in all of its bits and pieces. Still, we have to make an attempt to do so, because what he bequeathed is a value. He left it for us to continue it. Each and everyone their own slice of what he embarked upon. Because he settled down knowing even a long human life will be short to finish it. Yet he started to do so, because he had faith in others who come after him would stand on his shoulders in the same manner he was standing on the shoulders of Imre Ormos and Mátyás Mohácsy, and he was also confident in that endless chain through which the masters would pass on the torch to the students, and that there will be someone who would take it over from him too.

This exhibition is the precursor of the MM_C book we hope to be published in the forthcoming year. We present the life-work of Mihály Mőcsényi in it. We owe the Mőcsényi family, the Architectural Professional Secretariat of the Prime Minister's Office and the Hungarian National Cultural Fund of Hungary a dept of gratitude to make this possible. We recommend it to those who are interested in the life story of an exceptional personality, a story that practically coalesced with the period marking the birth of Hungarian landscape architecture. ●

MŐCSÉNYI-SZOBOR AVATÁSA A BUDAI CAMPUSON

A Mőcsényi Mihály Centenárium Év keretében 2019. november 8-án avatta fel a Tájépítészeti és Településtervezési Kar Professzor úr szobrát a Budai Arborétum felsőkertjében, a szoborkertben. A szobor Dinyés László szobrászművész alkotása. Szoboravató, megemlékező beszédet mondott Fülek Zsolt, a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi helyettes államtitkára, Dr. László Imre, Budapest XI. kerület Újbuda polgármestere és Palkovics László, az egyetem rektora. A szoboravató ünnepségre Mőcsényi professzor tisztelői, barátai, tanítványai, kollégái nagy számban jöttek el.

A Kar nevében ezúton mondunk köszönetet a szoborkert méltó kialakításáért a Kar oktatóinak, az alapszakos tájépitőmérnök-hallgatóknak, a Dísznövénytermesztési Tanszéknek, a Garten Kft-nek és a FŐKERT-nek. A szoborállítás költségeit az Ormos Imre Alapítvány közreműködésével a tájépítészek közössége, Mőcsényi professzor tisztelői, kollégái, barátai támogatásai fedezték.

Köszönet illeti a Mőcsényi-emlékév támogatóit: Land-A Kft., Balatongyörök

Önkormányzat, Baraczka Katalin, Borkó Károly, Boromisza Zsombor, Dr. Csemez Attila, Gellér Zita, Geometria Kft. – Tenke Tibor, Gerzánics Annamária, Garten Stúdió Kft., Geum Műterem Tájépítész Kft., Hajdu-Nagy Gergely, Hubayné Horváth Nóra, Kiselbach Tamás, Maurer-Klimes Ákos, Lakatos Miklós, Lépték-terv Kft. – Szakács Barnabás, Magyar Kertépítő Kft. – Szántó Csaba, Móricz Anna, Pagony Kft. – Herczeg Ágnes, Panda Pont Mérnöki Iroda Kft., Sárospataki Máté, S-TÉR – Sándor Tamás, s73 Tervezőiroda, Szabadics Anita, Dr. Szikra Éva, Szilágyi Kinga, Szommer Júlia, Torma Sarolta, Tájconsult Bt., Tér Team Kft. – Szabó Gábor.

Fekete Albert

1. ábra/fig.:
Mőcsényi professzor szobra a Budai Arborétum szoborkertjében (FOTÓ: GLÁZER ATTILA)